

בנק ישראל • חטיבת המחקר

סקר החברות והעסקים

הרביע הרביעי של 2008

ירושלים, טבת התשס"ט, ינואר 2009

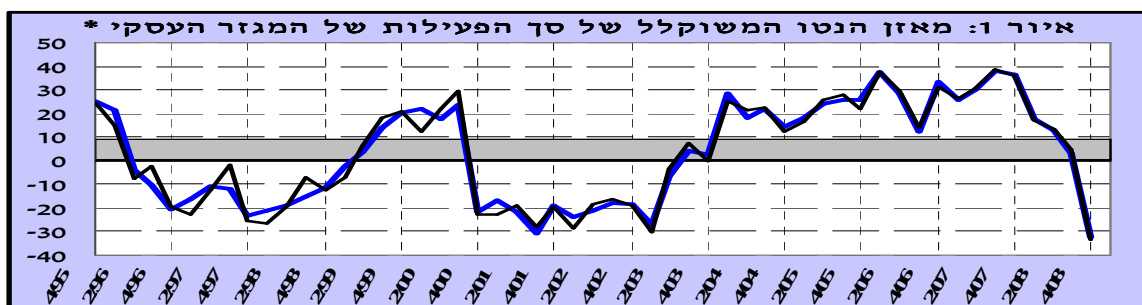
כתובתנו באינטרנט: www.bankisrael.gov.il

סקר החברות והעסקים לרביע הרביעי של 2008 - ממצאים עיקריים

מדיווחי החברות והעסקים עולה כי ברביע הרביעי של שנת 2008 חלה החרפה בהאטה ואף ירידה בפעילות העסקית לעומת הרביע הקודם, וזאת בהמשך למגמת האטה שהחלה להסתמן בראשית השנה ושנהפכה למובהקת ברביע השלישי של 2008. ברביע זה חלה ירידה ניכרת בפעילות בכל הענפים הנסקרים ומאזן הנטו של כלל הפעילות במגזר העסקי הוא לראשונה שלילי מאז הרביע השני של 2003. כמו כן, המדד המוביל לפעילות מבטא הרביע ביתר שאת ציפיות להאטה בפעילות ואף להחרפתה ביחס לרביע הקודם. הירידה בפעילות המדווחת ברביע הרביעי של 2008 במרבית הענפים תאמה לצפיות של החברות בסקר הקודם, אך עוצמתה הייתה גדולה מהצפוי. ניתוח המגבלות בענפי התעשייה והמסחר מעלה כי בדומה לרביע הקודם חלה החמרה במגבלות הביקוש, וזאת לנוכח ההאטה. בצד ההיצע בולטת ההחמרה הרביע במגבלת קשוי המימון של חברות (בעיקר גדולות ובינוניות) בכל הענפים ובמיוחד בענפי המסחר, הבניה והתחבורה ותקשורת. המיתון בביקושים ושל הפעילות העסקית, משתקף גם בירידה החדה בציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים והן נמצאות לאחר זמן רב בתוך תחום יעד יציבות המחירים. המיתון והירידות בפעילות ברביע זה הקיפה את כל הענפים לרבות ענפי התחבורה והתקשורת. בבתי המלון נרשם קיפאון בפעילות. בכל הענפים הנסקרים הציפיות הן להמשך הפעילות הממותנת. בענפי הבניה, השירותים ובתי המלון הציפיות הן להחרפת הירידות בפעילות.

בתעשייה מרבית החברות דיווחו לראשונה על ירידה בתפוקה לאחר מספר שנים של עליה בפעילות. הירידה בפעילות בתעשייה הרביע משקפת ירידות במכירות המקומיות, ירידות משמעותיות ביצוא כמו גם ירידה במספר העובדים. ההזמנות לרביע הבא, ובמיוחד אלה לשוק המקומי מלמדות על המשך מגמת הירידה בפעילות הענף; **במסחר** נרשמה ירידה ניכרת במכירות, לאחר האטה שהייתה בו ברביעים האחרונים והציפיות הן להמשך הירידות של המכירות ברביע הבא; **בשירותים העסקיים** דיווחו החברות על ירידה בפדיון, לאחר זמן ממושך של עליות בו. החברות צופות החרפה של הירידות של הפעילות ברביע הבא; **בבתי המלון** נרשמה לראשונה קיפאון בפעילות ביחס לרביע המקביל אשתקד בשל הירידה בלינות ישראלים, ולמרות העלייה בלינות תיירים. הצפיות בענף הן לירידה ניכרת ברמת הפעילות עקב ההרעה במצב הכלכלי בישראל ובעולם וההרעה במצב הביטחוני בארץ. **בתחבורה והתקשורת** נרשמה ירידה בפעילות וההזמנות לרביע הבא מלמדות על המשך מגמת הירידה בפעילות. הפעילות בענף **הבניה** ממשיכה להיות ממותנת וגם הצפיות לרביע הבא מלמדות על החרפת מגמת הירידה בפעילות הענף. ממוצע **הציפיות לאינפלציה** ל-12 החודשים הבאים נמצא לראשונה מזה זמן רב קרוב לאמצע תחום יציבות המחירים והוא ירד לרמה של 1.7 אחוזים לעומת 3.5 אחוזים בסקר הקודם, תוך עליה משמעותית בשיעור החברות הצופות כי האינפלציה תהיה בתוך תחום היעד - 70 אחוזים ברביע זה לעומת 41 אחוזים ברביע הקודם. החברות צופות, בממוצע, **ששער החליפין** בעוד 12 חודשים יהיה 4.14 שקלים לדולר, לעומת רמה של 3.9 שקלים לדולר שנצפתה בסקר הקודם. החברות צופות בממוצע כי במהלך הרביע הקרוב יפוחת השקל מול הדולר בשיעור של 4% ויעמוד על 3.96. שער החליפין הממוצע נכון ליום הדיווח של החברות שהשתתפו בסקר עמד על 3.81 ₪ לדולר.

* מאזן הנטו הוא ההפרש בין שיעור החברות והעסקים שדיווחו על גידול לבין שיעורן של אלה שדיווחו על ירידה. הקו העבה מתווה את הנתונים מנוכחי העונתיות, הדק - את המקוריים.

1. מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של כל ענף, כשנלקח בחשבון משקל הענף בתוצר העיסוקי.
2. כשמאזן הנטו מעל לרצועה המוצללת המשק נטה לגאות, מתחתיה למיתון, בתוך ההצללה - אין מסקנה מובהקת.

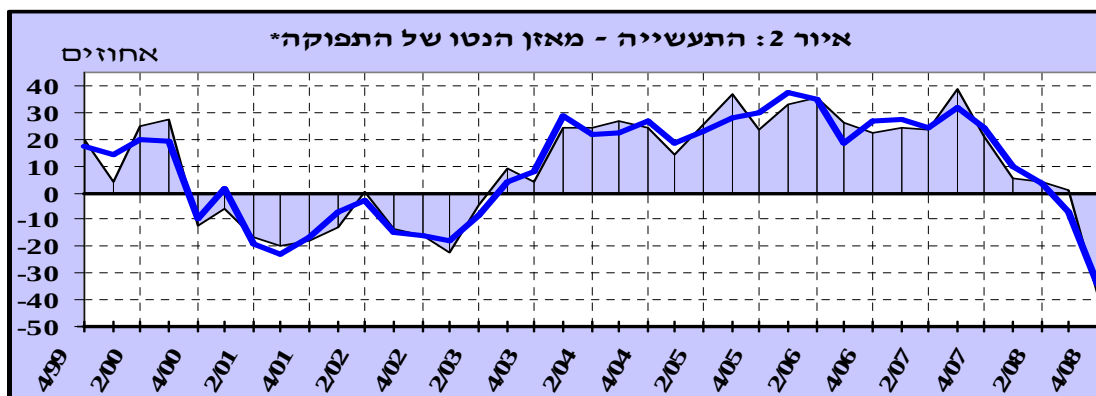
1. התפתחויות ברמה המשקית (מאקרו):

מניתוח דיווחי כל החברות והעסקים המשתתפים בסקר, תוך שקלול מאזני הנטו של כל ענף על פי משקלו בתוצר, עולה כי ברביע הרביעי של שנת 2008 חלה ירידה ניכרת בקצב הגידול של הפעילות, לאחר האטה בפעילות שהחלה מראשית השנה (איור 1). הירידה בפעילות השתקפה הן בפעילות המקומית והן בפעילות עם חו"ל. הירידה בפעילות השתקפה כמעט בכל הענפים הנסקרים. בענפי השירותים הירידות הרביע היו נמוכות יותר בהשוואה ליתר הענפים ובבתי המלון נרשם קיפאון בפעילות. בכל סוגי החברות לפי גודלן (מבחינת מספר המועסקים בהן) נרשמה הירידה החמורה במגבלת קשיי המימון (איור 9).

המדד המוביל לפעילות המגזר העסקי צופה האטה ברורה בסקטור העסקי לרביע הבא. מניתוח המדד המוביל הענפי עולה כי בכל הענפים יש צפי ברור להאטה בפעילות לרביע הראשון של 2009 לרבות ענפי התחבורה ותקשורת, בתי המלון ושירותי ההי-טק שעד כה לא היה בהן צפי להאטה.

2. התפתחויות ברמה הענפית:

מדיווחיהן של חברות **התעשייה** עולה כי ברביע הרביעי של שנת 2008 נרשמו ירידות חדות בפעילות לעומת הרביע הקודם (לוח 3 ואיור 2). הירידות בפעילות משתקפת הן בחולשת המכירות המקומיות והן ביצוא. עוצמת הירידות בפעילות מתבטאת גם בהחרפת הירידות במספר העובדים ובשיעור הניצול של המכונות והציוד. החברות צופות כי גם הרביע הבא יתאפיין בהמשך המיתון בפעילות בשוק המקומי וביצוא.

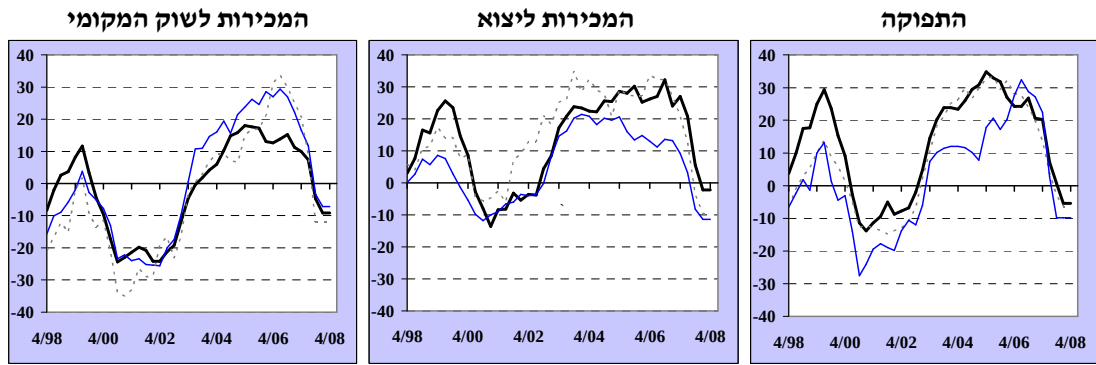

ממיון חברות התעשייה על פי החדשנות שלהן- מסורתיות, מעורבות ומתקדמות, עולה כי חלה ירידה בתפוקה ובמכירות בכלל סוגי החברות. כל סוגי חברות התעשייה מדווחות על ירידה בהיקף ההזמנות לרביע הבא הן בהזמנות ליצוא והן בהזמנות לשוק המקומי (לוח 1.1 ואיור 3).

בחינת התעשייה על-פי ענפי משנה (לוח 15) מלמדת כי הירידה בתפוקה, במכירות וביצוא בתעשייה מקיפה את כל הענפים. בענפי הכרייה והחציבה, המתכת, והמכונות הטקסטיל, עור והלבשה נרשמו ירידות חדות בתפוקה ובמכירות. בהזמנות ליצוא ולשוק המקומי לרביע הבא דיווחו החברות בכל ענפי המשנה על ירידות ניכרות.

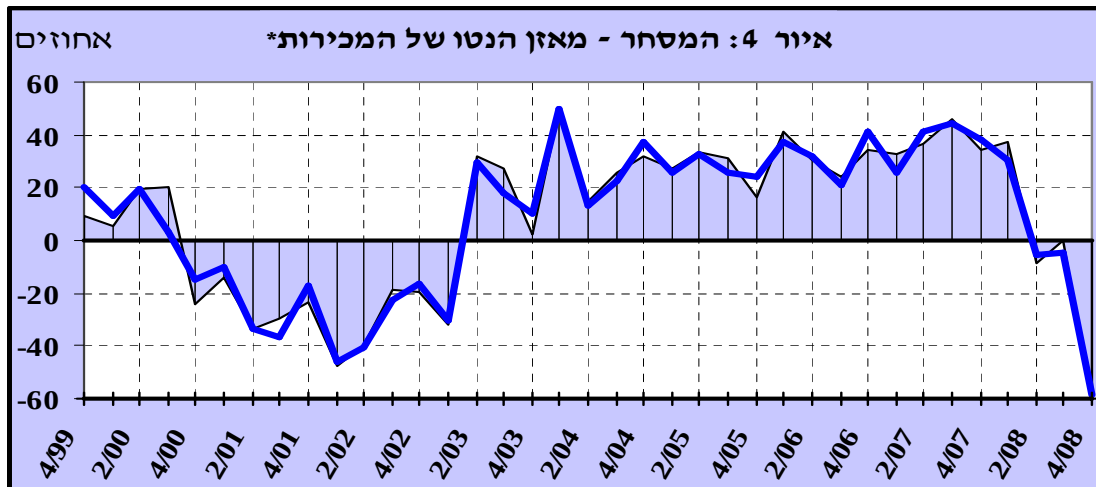
ממיון חברות התעשייה על פי **גודלן** (מספר המועסקים בהן) מתברר כי הירידות בתפוקה ובמכירות היו מנת חלקן של כל סוגי החברות, אך עוצמת הירידות הייתה חזקה יותר בקרב החברות הקטנות והבינוניות. אשר ליצוא ולהזמנות ליצוא נרשמה בהן ירידה בכל סוגי החברות אך עוצמת הירידות הייתה משמעותית במיוחד אצל החברות הבינוניות.

איור 3: מאזני הנטו של חברות התעשייה, ממויינות על פי ההון האנושי והחדשנות

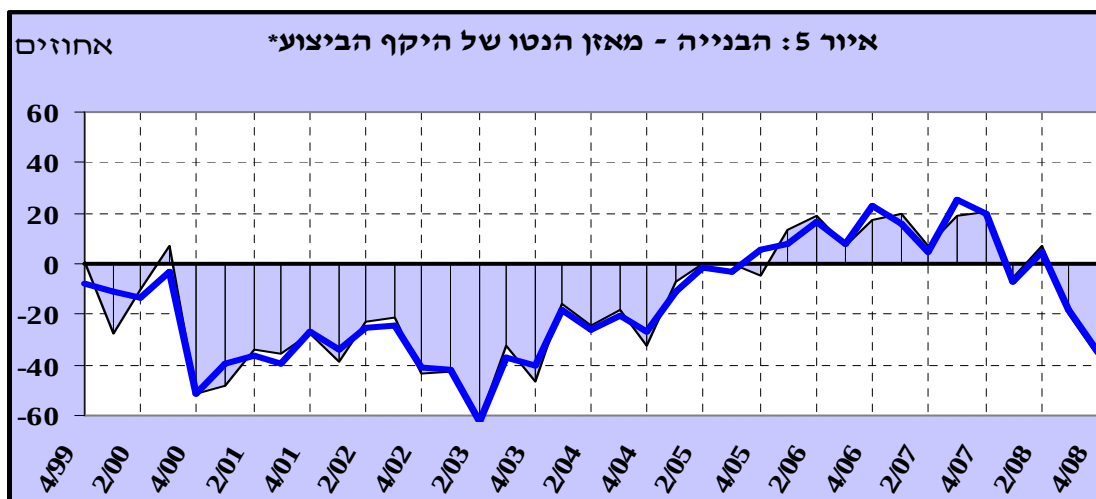
הקו העבה - הענפים המתקדמים; המקווקו - הענפים המעורבים; הדק - הענפים המסורתיים.

על פי דיווחיהן של חברות **המסחר** ירד היקף המכירות במהלך הרביע הרביעי בשיעור ניכר, לאחר יציבות בו ברביע השלישי, וירידה קלה ברביע השני של 2008. ההחרפה בירידות הרביע משתקפת בצפיות להיקף המכירות ברביע הבא ובתחזית לשינוי מספר העובדים בענף (לוח 5 ואיור 4). החברות דיווחו על החמרה ניכרת במגבלת הביקוש, בעקבות ההרעה במצב הכלכלי בעולם ובמצב הכלכלי והביטחוני בישראל. במקביל נרשמה עליה משמעותית במגבלת קשיי המימון שבצד ההיצע (לוח 17 ואיור 9א).

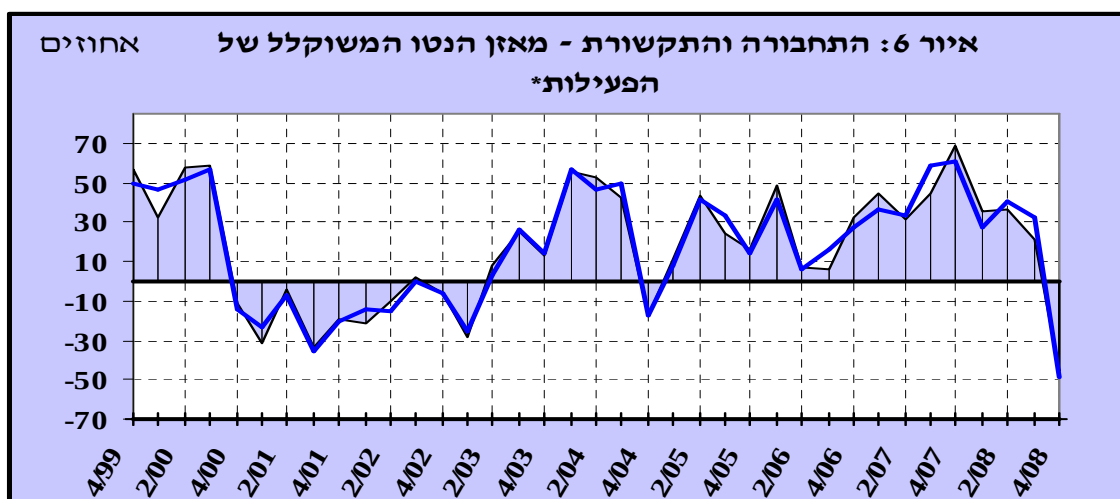

מדיווחי חברות **הבנייה** עולה כי ברביע הנסקר נמשכה הירידה בפעילות (לוח 7 ואיור 5). הירידה הרביע משקפת ירידות של בניית מבנים ותשתיות. החברות דיווחו על ירידות בהיקף הגמר של בניית מבנים, על ירידה חדה בהיקף התחלות הבנייה, ועל ירידה במחירי התפוקה במונחים דולריים. על פי דיווחי החברות חלה עליה (משמעותית) לראשונה בחומרת מגבלת הביקוש בענף כך שהיא נהפכה למגבלה העולה בחומרתה על אלו שבצד ההיצע. במגבלות ההיצע נרשמה ירידה ניכרת מחירי התשומות לצד עלייה במגבלת קשיי המימון. חברות הבנייה צופות החרפת הירידות בפעילות בענף ברביע הבא.

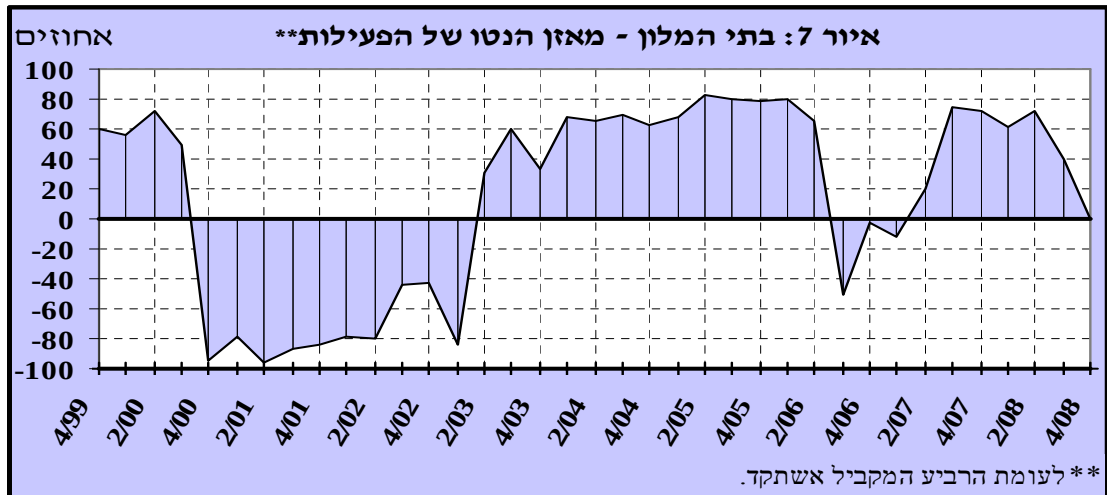
ממיון החברות על פי גודלן (מספר המועסקים) עולה כי הירידה בפעילות הרביע הקיפה את כל סוגי החברות ובלטה במיוחד בחברות הקטנות. כלל החברות צופות את המשך הירידה ברביע הבא אך הירידה הצפויה חדה במיוחד בקרב החברות הקטנות (לוח 16).

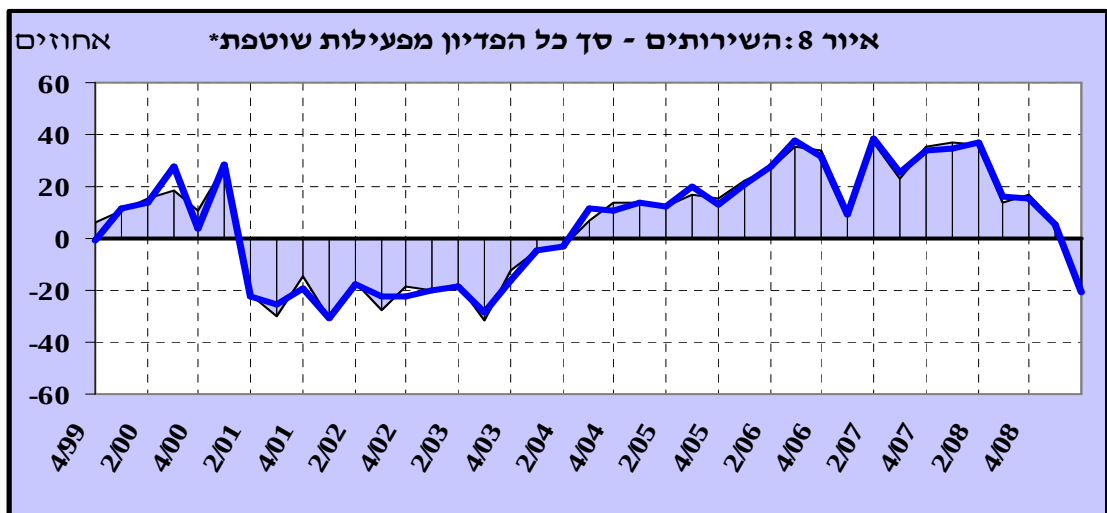
מדיווחיהן של חברות **התחבורה והתקשורת** עולה כי ברביע הנסקר נרשמה לראשונה ירידה בפעילות לאחר עליות ממושכות בשנים הקודמות (לוח 9 ואיור 6). הירידות בפעילות הרביעי היו בעיקר במכירת שירותים לישראלים והתמקדו בענפי התחבורה היבשתית והימית. בענפי התקשורת והתחבורה האווירית ובמכירת שירותים לזרים נרשמה יציבות בפעילות הרביעי לאחר עליות בהם ברביעים קודמים. אותות המיתון בפעילות הרביעי ניכרו גם בנתון של ניצולת הציוד בענפי התחבורה והתקשורת שבו נרשמה לראשונה ירידה לאחר זמן רב של עליות. ניתוח חומרת המגבלות להגדלה נוספת של הפעילות מלמד על החמרה במגבלת ההיצע ובמגבלת הביקוש. ההחמרה במגבלת ההיצע נבעה מעליה ניכרת במגבלת קשיי המימון ואילו מגבלת הביקוש שהחמירה במיוחד היא מגבלת המצב הכלכלי והביטחוני בישראל (לוח 17 ואיור 9). בשל מגבלות אלה צופות החברות את המשך הירידות המשמעותית בפעילות הכוללת שלהן ברביע הבא.

החברות בענף **המלונאות** דיווחו על יציבות בפעילות (לעומת הרביע המקביל אשתקד; לוח 11 ואיור 7), לאחר שנה וחצי של עליות במאזני נטו של החברות. הקיפאון בפעילות התבססה על ירידה חדה במספר הלינות של ישראלים, שקוזה על ידי העלייה בלינות של תיירים מחו"ל. החברות צופות כי הרעת המצב הכלכלי והביטחוני בישראל מצד הביקוש ועליית חומרת קשיי המימון מצד ההיצע תפעל לירידה משמעותית בפעילות החזויה כפי שמתבטא בהיקף ההזמנות שנתקבלו לרביע הבא.

דיווחי החברות בענף **השירותים העסקיים** מלמדים על ירידה בפעילות הנובעת מירידת המכירות בארץ ובחו"ל (לוח 13 ואיור 8). ירידה זאת מלווה בירידה במספר העובדים בענף לאחר העלייה הרצופה בו. על פי דיווחי החברות ההזמנות מחו"ל לרביע הבא ירדו באופן ניכר ולמעשה גם הציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא הן להחרפת הירידות. הדיווח על חומרת מגבלות הפעילות מצביע על הרעה בחומרת מגבלות הביקוש הן ביחס למצב הכלכלי בעולם והן ביחס למצב הכלכלי והביטחוני בישראל (לוח 17 ואיור 9).

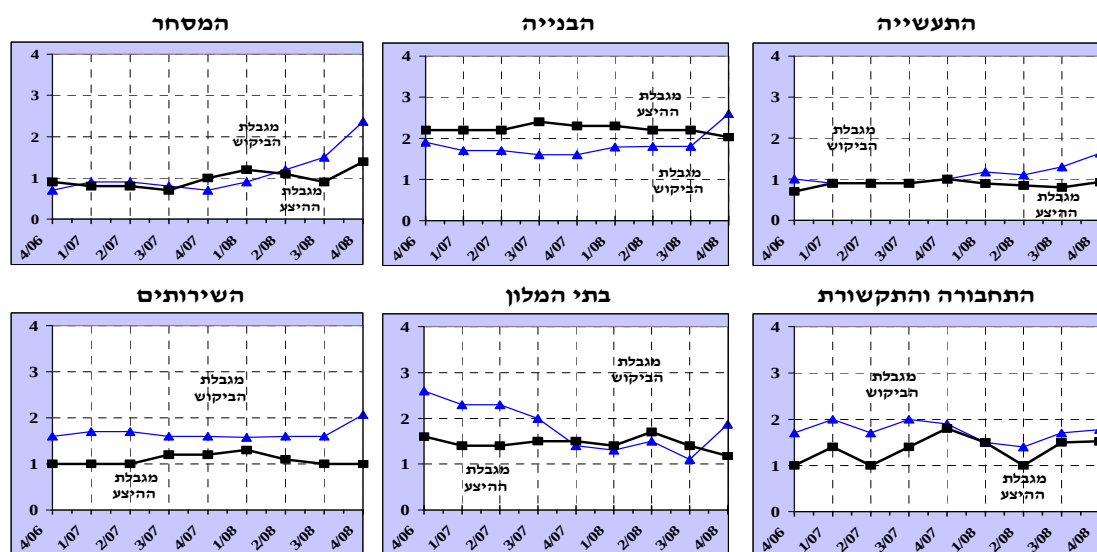

לוח 1: הפעילות הכלכלית בענפי המשק, על פי מאזן הנטו של דיווחי החברות (נתונים מקוריים ומנוכחי עונתיות, אחוזים)												
2008				2007				2006				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
-38	*1	*4	*6	21	38	24	24	22	26	36	33	התעשייה (התפוקה)
-34	*-7	*4	10	24	32	24	28	27	18	35	38	מנוכה עונתיות
-61	*0	*-8	38	34	46	37	32	34	*24	31	42	המסחר (המכירות)
-59	*-5	*-5	31	38	45	41	26	42	*21	32	37	מנוכה עונתיות
-37	-20	*8	*-6	20	19	*7	19	18	*7	19	*13	הבנייה (היקף הביצוע)
-35	*-18	*5	*-7	20	25	*5	16	23	*8	17	*8	מנוכה עונתיות
-46	33	37	35	69	44	31	44	32	6	7	48	התחבורה והתקשורת (הפעילות)**
-46	33	41	28	60	58	34	36	28	16	6	41	מנוכה עונתיות
0	40	72	61	73	75	20	-13	-2	-51	66	80	בתי המלון (הפעילות)***
-21	6	17	14	36	37	35	23	37	10	34	35	השירותים העסקיים (הפעילות)
-21	*5	15	16	37	35	34	26	38	*9	32	38	מנוכה עונתיות
-32	5	13	17	36	39	30	26	31	14	30	37	סה"כ הסקטור העיסקי
-31	4	13	17	36	39	30	26	33	13	29	37	מנוכה עונתיות

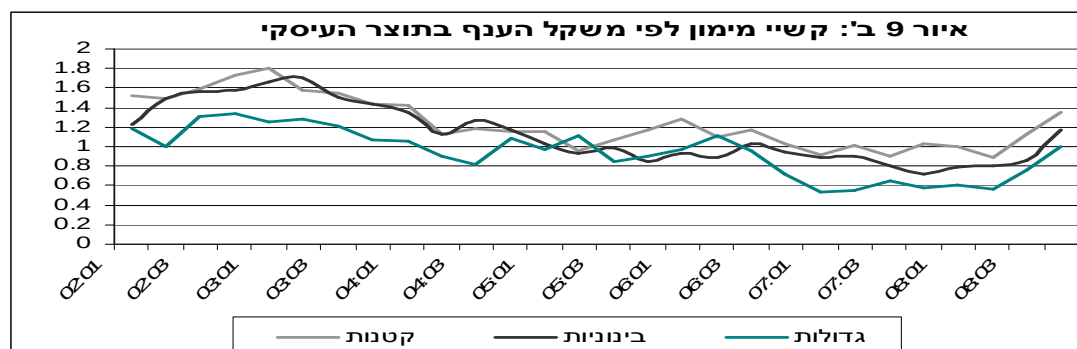
לוח 1.1: מאזן הנטו לתפוקה של חברות התעשייה, ממוינות על פי עתירות ההון האנושי והחדשנות ¹ (נתונים מקוריים, אחוזים)												
2008				2007				2006				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
-43	*2	16	*9	30	33	22	18	31	17	33	36	חברות מתקדמות
-49	*18	*3	*0	*14	63	49	24	*8	*18	39	*12	חברות מעורבות
-32	*-6	*-5	*5	17	35	17	30	20	36	37	37	חברות מסורתיות

* כוכבית לימין המספר מציינת תוצאה בלתי מובהקת סטטיסטית (ברמה של עשרה אחוזים).
 ** מבחן המובהקות פחות אינדיקטיבי בתחבורה ובתקשורת, בגלל המספר הקטן של החברות.
 *** לעומת הרביע המקביל אשתקד.

איור 9 א': חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹
 חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

1) לכל רביע נבחרה החומרה המירבית בין המגבלות שבסעיפי הביקוש ובסעיפי ההיצע. המקור: לוח 17.

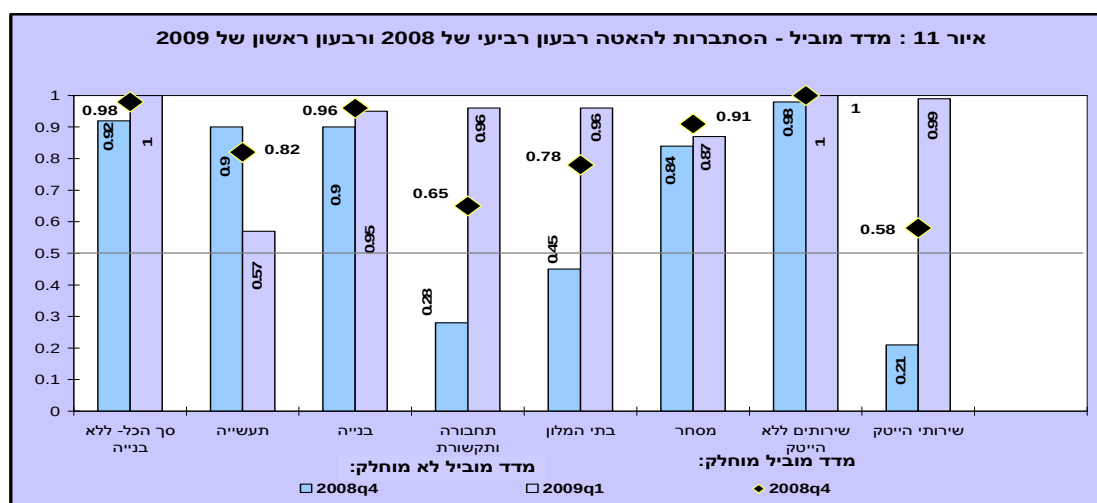
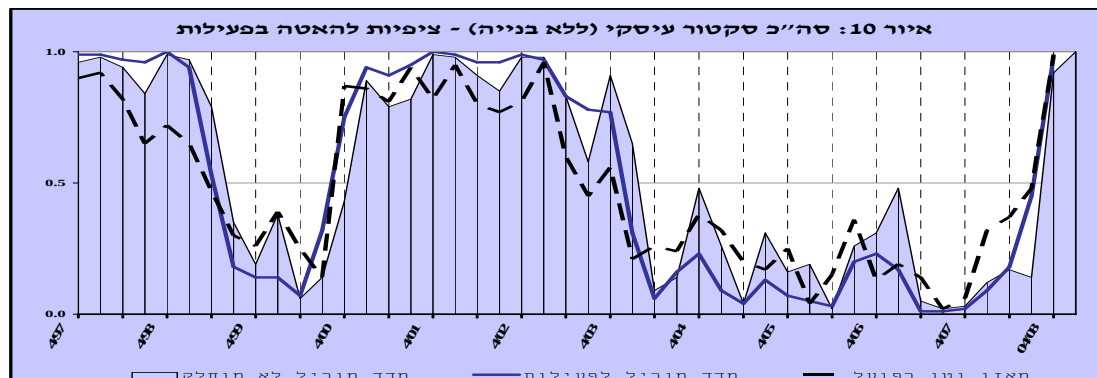
¹ ענף השירותים העסקיים כולל שירותי אוכל, ביטוח ונדל"ן, עסקיים ומשפטיים, חינוך ובריאות, ושירותים אישיים אחרים.

המדד המוביל

המדד המוביל (ללא בנייה) בסקר זה צופה האטה ברורה בפעילות המגזר העסקי לרביע הראשון של שנת 2009 מעבר לזו שכבר מיוצגת על ידי מאזן הנטו בפועל. ערך המדד המוביל גבוה מערך משמעותית הסף של 0.5¹ ומוזה שהיה ברביע הקודם. זהו ביטוי להחמרה בסעיפי ההזמנות והציפיות לרביע הבא, בהשוואה למאזני הנטו של הפעילות ברביע הנוכחי הממותנים גם כן, ולהצטרפות של חברות בענפים נוספים להערכה כי צפויה האטה בפעילות לרביע הבא.

בנוסף למדד המוביל שמחושב ברמת המגזר העסקי (איור 11), מחושב המדד גם עבור כל אחד מששת ענפי הסקר וכן עבור ענף שירותי ההי-טק (איור 10 ודיאגרמות א'-ח' בנספח). המדדים המובילים הענפיים בסקר זה צופים את המשך ההאטה בכל הענפים לרבות בענפי התחבורה ותקשורת, בתי-המלון ושירותי ההי-טק שברביע קודם לא נצפה בהם האטה.

החל מהרביע השני של שנת 2007 הוכנסו מספר שינויים בחישוב המדד המוביל, שהגדילו את רמת המובהקות של תוצאותיו בענפים השונים והתחשבו בהטיה החיובית הקיימת בתשובות החברות.² השיפור המרכזי הוא במתן שני מדדים מובילים: (1) מדד הסתברות מוחלקת (כפי שהופיע עד כה) שבו יש תלות בין הרביעים כך שהמדד לרביע הנוכחי מתעדכן כל רביע ביחס לתחזית לרביע העוקב (2) מדד הסתברות שאינה מוחלקת, שבו אין עדכון לאחר של המדד המוביל. השילוב של שני המדדים יכול להמחיש האם הסימנים הם לשינוי בקצב הצמיחה שאינו חד פעמי (למשל מקצב גבוה לקצב מתון).

¹ כל עוד המדד המוביל נמוך מסף של 0.5, לא ניתן לאבחן בוודאות האטה בקצב הצמיחה ברביע עוקב. אם המדד עובר את הסף, מסיקים כי הפעילות תתמתן ברביע הבא.

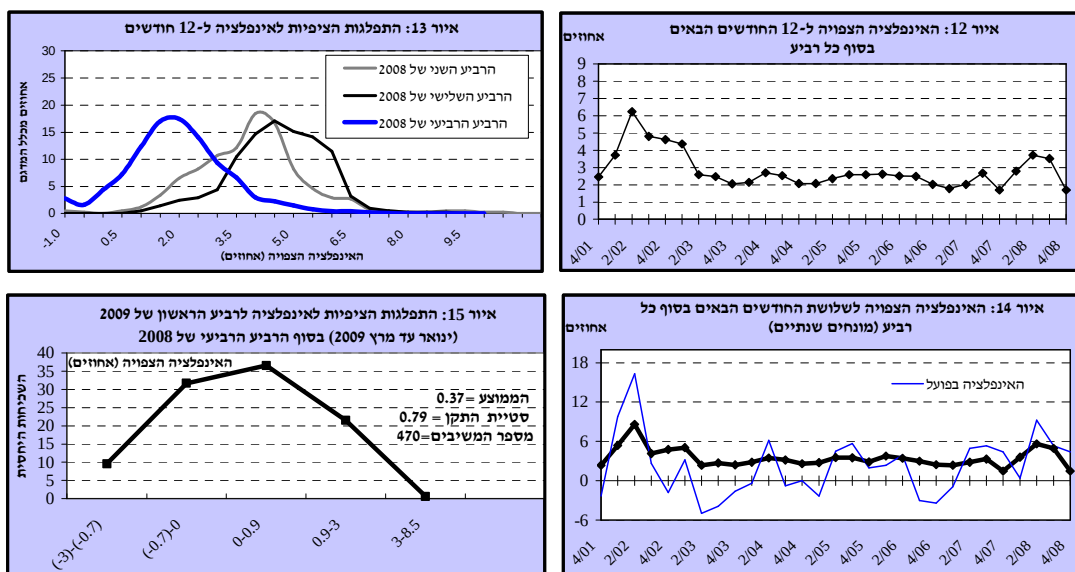
² תשובות החברות נוטות להיות אופטימיות ומוטות כלפי מעלה ביחס למצב הפעילות.

סקר הציפיות לאינפלציה

שיעור עליית המחירים שתצטבר להערכת החברות והעסקים, במשך 12 החודשים הקרובים (ינואר 2009 עד דצמבר 2009) ירד משמעותית. לרמה של 1.7 אחוזים במוצע לעומת רמה של 3.5 אחוזים ברביע קודם (איור 12), והוא חוזר לאחר שני רביעים להיות בתוך תחום של יציבות המחירים (1 עד 3 אחוזים).

במקביל לירידה החדה בצפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הקרובים, גם התפלגות הצפיות לאינפלציה מעידה על הציפיות להאטה משמעותית בעלויות מחירים- החציון של ההתפלגות ברביע זה ירד לרמה של 1.5 אחוזים, והשכיח עומד על שיעור של 2 אחוזים. השונות של הציפיות עם זאת קטנה במידה מועטה יחסית לרמתה ברביע הקודם (איור 13).

שיעור עליית המחירים הצפוי ברביע הקרוב (ינואר 2009 עד מארס 2009) ירד באופן דרסטי לרמה של 1.5 אחוזים במונחים שנתיים, לעומת 4.8 אחוזים ברביע הקודם (איור 14). שונות הציפיות קטנה במידה מעטה ביחס לזאת של הרביע הקודם. עוד עולה מסקר הציפיות לאינפלציה, כי חלה ירידה ניכרת בשיעור החברות הצופות שהאינפלציה תחרוג מהגבול העליון של התחום¹ המוגדר כיציבות מחירים, והוא עמד ברביע זה על רמה של 10 אחוזים לעומת 56 אחוזים ברביע הקודם ולעומת 66 אחוזים ברביע השני של 2008 (התחום העליון באיור 16). במקביל, בשיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה בתוך התחום המוגדר כיציבות מחירים נרשמה עליה חדה מ-41 אחוזים ברביע הקודם ל-70 אחוזים ברביע זה (התחום האמצעי באיור 16). שיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה נמוכה מיעד יציבות המחירים עלה גם הוא משמעותית ל-20 אחוזים לעומת שלושה אחוזים בלבד ברביע הקודם (התחום התחתון באיור).

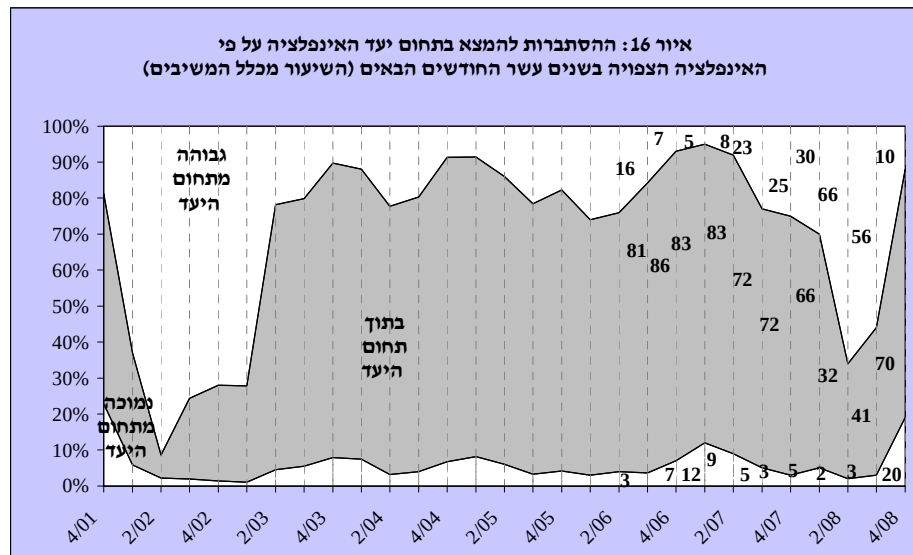

¹ תחום היעד ל-12 החודשים הבאים הוא 1 עד 3 אחוזים.

התחום התחתון באיור
מציג את שיעור
המשתתפים בסקר,
שצופים שהאינפלציה
השנתית תהיה נמוכה
מהגבול התחתון של תחום
היעד.

התחום האמצעי מציג את
שיעור המשתתפים שצופים
שהאינפלציה תהיה בתוך
תחום היעד.

התחום העליון מציג את שאר
המשתתפים, שצופים
שהאינפלציה תהיה גבוהה
מתחום היעד.

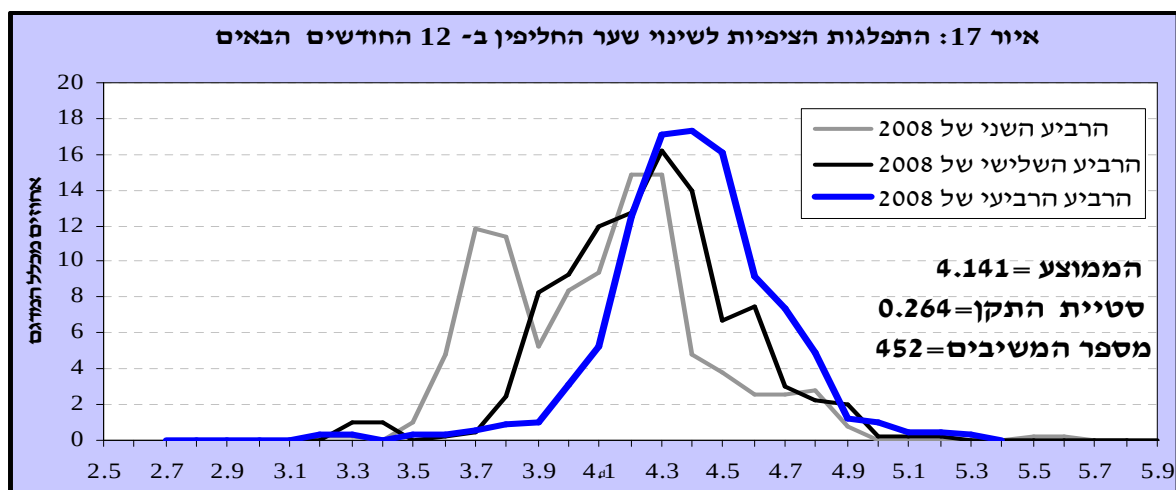
לוח 2: ניתוח סטטיסטי של הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים

2008				2007				2006				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
2.00	3.00	4.00	3.00	3.00	3.00	2.00	2.00	2.00	2.00	3.00	3.00	1. השכיח
1.50	3.50	3.80	2.90	2.80	2.50	2.00	1.70	2.00	2.50	2.50	2.70	2. החציון
1.70	3.52	3.70	2.69	2.77	2.67	2.02	1.78	2.01	2.47	2.65	2.77	3. הממוצע
1.37	1.44	1.42	1.04	0.92	1.09	0.93	0.91	0.99	1.02	1.10	1.11	4. סטיית התקן
-0.30	-0.30	-0.30	-0.31	-0.23	-0.33	0.02	-0.22	0.01	0.47	-0.35	-0.23	5. ההטיה*
470	490	472	483	504	413	487	456	469	469	519	517	מספר החברות שדיווחו

* ההטיה מחושבת כהפרש בין הממוצע לשכיח.

הציפיות לשינוי בשער החליפין שקל/דולר

החברות והעסקים המשתתפים בסקר נשאלו על ציפיותיהם לגבי הרמה של שער השקל ביחס לדולר בסוף הרביעי הבא (31.03.2009) וכעבור שנה ממועד עריכת הסקר (31.12.2009). הציפייה לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים (סוף דצמבר 2009) היא ל-4.14 שקלים לדולר, לעומת רמה של 3.9 שקלים לדולר שנצפתה בסקר הקודם. בשונות הציפיות לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים חלה ירידה קלה (איור 17). שער הדולר לעומת השקל שהחברות צופות (בממוצע) לסוף הרביעי הבא הוא 3.96 שקלים לדולר לעומת 3.67 שקלים לדולר ברביעי הקודם. נציין כי שער החליפין הממוצע נכון ליום הדיווח של החברות שהשתתפו בסקר עמד על כ-3.81 שקל לדולר.

סקר החברות והעסקים לרביעי הרביעי של 2008

התעשייה

לוח 3: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות התעשייה שדיווחו¹

	2008				2007				2006			
	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
1. התפוקה	-38	*1	*4	*6	21	38	24	24	22	26	36	33
2. המכירות	-44	*-1	*7	*-1	26	33	26	23	25	27	36	31
3. המכירות בשוק המקומי	-43	*-5	*0	*-1	17	31	26	19	22	23	21	22
4. היצוא	-39	*-4	*8	*5	26	29	25	16	22	11	32	22
5. מלאי חומרי הגלם	-11	*4	9	9	18	22	15	12	9	10	16	10
6. מלאי המוצרים המוגמרים	*0	11	*6	10	11	17	*6	7	*4	12	13	9
7. שיעור הניצול של המכונות והציוד	-40	-8	*-3	*-2	8	25	17	14	14	13	22	19
8. מספר העובדים	-36	*-5	*-3	*2	16	15	15	10	11	9	17	18
9. ההזמנות לשוק המקומי	-51	-23	*-2	*5	10	15	16	12	*6	9	13	17
10. ההזמנות ליצוא	-41	-11	9	*4	15	28	22	21	17	10	23	26
מספר החברות שדיווחו	236	272	265	270	252	220	237	251	250	261	304	283

1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מצוין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 4: התעשייה ברביע הרביעי של 2008

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו	
					2008 IV	2008 III
א. הפעילות ברביע הנסקר	19	35	30	14	2	1
	1				-38 (5)	(5)
	23	39	20	15	3	-1 (5)
	3				-44 (5)	(5)
	17	41	27	12	3	-5 (5)
	4				-43 (5)	(5)
	24	29	33	11	3	-4 (6)
	4				-39 (6)	(6)
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *	7	29	39	20	5	4
	5				-11 (5)	(4)
	4	24	44	22	6	11 (5)
	6				0 (5)	(4)
	19	30	42	9	0	-8 (4)
	7				-40 (4)	(5)
	8	35	52	6	0	-5 (4)
	7				-36 (4)	(4)
10. ההזמנות ליצוא	20	39	33	7	1	-23 (4)
	9				-51 (4)	(4)
	26	28	33	11	2	-11 (5)
	10				-41 (6)	(5)
מספר החברות שדיווחו	236	272				

* על פי הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.
הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן.
ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

המסחר

לוח 5: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות המסחר שדיווחו¹

2008				2007				2006				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
-61	*0	*-8	38	34	46	37	32	34	*24	31	42	1. המכירות
*-10	*9	*17	*16	34	30	37	24	*17	*18	26	*11	2. המלאי בסוף הרביע
*-3	*12	19	25	22	17	27	21	*3	*-3	*11	20	3. אחוז המכירות באשראי
-14	*3	*0	*6	*3	14	15	15	0	*4	*9	*6	4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
-48	*-17	*6	*9	16	*8	*7	9	*0	*3	*0	14	5. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
-35	*-3	53	*22	63	57	73	47	39	*-3	50	42	6. הציפיות למכירות ברביע הבא
31	36	36	32	32	24	30	34	29	29	36	36	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 6: המסחר ברביע הרביעי של 2008

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

מאזן הנטו						2008		
ירידה	ירידה	ללא	עלייה	עלייה	משמעותית	2008	2008	
משמעות	מתונה	שינוי	מתונה	משמעותית		IV	III	
א. הפעילות ברביע הנסקר								
29	48	7	16	0		-61 (13)	0 (15)	1. המכירות
3	39	26	19	13		-10 (15)	9 (12)	2. המלאי בסוף הרביע
10	10	63	3	14		-3 (11)	12 (8)	3. אחוז המכירות באשראי
3	11	86	0	0		-14 (7)	3 (5)	4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא								
7	44	46	3	0		-48 (10)	-17 (11)	5. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
19	42	13	19	7		-35 (16)	-3 (15)	6. הציפיות למכירות ברביע הבא
						31	36	מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

הבנייה

לוח 7: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות הבנייה שדיווחו¹

2008				2007				2006				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
-37	-20	*8	*-6	20	19	*7	19	18	*7	19	*13	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
-29	*-6	*0	*3	17	*13	*-3	23	21	*10	21	*0	מזה: 2. בניית מבנים
-36	-30	*9	*-7	24	*8	30	33	23	*-12	*15	*17	3. בניית תשתיות
*-16	26	49	40	38	30	23	21	21	24	28	43	4. מחירי התפוקה במונחים דולריים
-39	-40	*-5	*-12	*-3	*-10	*-8	26	*0	*-5	*-3	*2	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)
-21	*-3	*5	*9	*0	*-10	*10	*6	*-8	*0	*-8	*-7	6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)
*-3	26	*8	18	15	27	21	28	16	33	*16	17	7. משך הבנייה של מבנים
-39	-22	*-5	*3	25	*6	23	34	20	23	22	33	8. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
31	36	41	36	44	33	42	37	41	43	42	46	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מצוין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 8: הבנייה ברביע הרביעי של 2008

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2008 IV	2008 III	
23	27	37	7	6	-37 (13)	-20 (12)	א. הפעילות ברביע הנסקר
18	21	51	3	7	-29 (12)	-6 (13)	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
28	16	48	8	0	-36 (12)	-30 (11)	מזה: 2. בניית מבנים
3	29	52	13	3	-16 (12)	26 (12)	3. בניית תשתיות
21	25	47	0	7	-39 (12)	-40 (13)	4. מחירי התפוקה במונחים דולריים
14	20	53	13	0	-21 (12)	-3 (12)	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)
0	10	83	4	3	-3 (8)	26 (10)	6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)
19	29	43	9	0	-39 (12)	-22 (12)	7. משך הבנייה של מבנים
							ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
							8. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
					31	36	מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

התחבורה והתקשורת

לוח 9: מאזן הנטו המשוקלל כאחוז מסך חברות התחבורה והתקשורת שדיווחו¹

2008				2007				2006				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
-46	*21	37	*35	69	44	*31	44	*32	*6	*7	48	א. הפעילות ברביע הנסקר
-47	*30	*38	*32	68	44	*38	47	48	31	*16	37	1. רמת הפעילות הכוללת
-15	16	*-10	*-6	*20	*13	*9	42	*1	27	*12	*17	2. מכירת שירותים לישראלים
-49	*17	36	*39	45	41	58	*49	38	*-15	*21	44	3. מכירת שירותים לזרים
												4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')
-45	*7	34	72	59	46	*35	*48	*45	61	*38	43	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
												5. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
24	25	20	28	24	21	21	24	22	18	21	23	מספר החברות שדיווחו

1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה. על השקלול ראו נספח בסוף הפרסום.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 10: התחבורה והתקשורת ברביע הרביעי של 2008

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2008 IV	2008 III	
21	34	36	9	0	-46	*21	א. הפעילות ברביע הנסקר
26	37	20	17	0	-47	*30	1. רמת הפעילות הכוללת
17	0	80	0	3	-15	16	2. מכירת שירותים לישראלים
16	36	45	3	0	-49	*17	3. מכירת שירותים לזרים
							4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')
27	25	42	6	0	-45	*7	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
							5. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
					24	25	מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

בתי המלון

לוח 11: מאזן הנטו כאחוז מסך המלונות שדיווחו¹

2008				2007				2006				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
א. הפעילות ברביע הנסקר												
*0	40	72	61	73	75	*20	*-13	*-2	-51	66	80	1. סך הפעילות
*21	45	85	70	70	65	*-4	-31	-44	-78	64	78	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
-38	*13	*0	*-8	*-18	*0	*-11	*-2	*-12	-25	*-2	22	3. מספר הלינות של ישראלים
33	26	26	24	49	67	23	36	*18	*-6	62	78	4. הפדיון הממוצע לחדר
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא**												
-38	*2	63	76	46	62	*21	23	-22	-57	35	64	5. ההזמנות שנתקבלו לרביע הבא
24	47	39	37	40	40	45	48	50	49	47	55	מספר המלונות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוזי החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת הרביע המקביל אשתקד לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

** הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.

לוח 12: בתי המלון ברביע הרביעי של 2008

(אחוזים מסך כל בתי המלון שהתייחסו לכל סעיף)

מאזן הנטו					
2008	2008	עלייה	עלייה	ללא	ירידה
III	IV	משמעותית	מתונה	שינוי	מתונה
א. הפעילות ברביע הנסקר					
40 (11)	0 (19)	4	38	16	33
45 (11)	21 (18)	4	46	21	17
13 (11)	-38 (16)	4	16	22	54
26 (12)	33 (14)	0	46	41	9
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא					
2 (12)	-38 (14)	0	12	38	17
47	24				

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

השירותים העסקיים

לוח 13: מאזן הנטו כאחוז מסך עסקי השירותים שדיווחו¹

2008				2007				2006				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
												א. הפעילות ברביע הנסקר
-21	*6	17	14	36	37	23	37	*10	34	35	27	1. סך כל הפדיון מפעילות שוטפת
-17	*4	16	10	33	27	20	36	*8	33	36	33	2. מכירת שירותים בארץ
-20	*1	21	18	36	33	*0	46	*26	21	29	26	3. מכירת שירותים בחו"ל
-16	*7	12	21	25	22	15	13	10	19	24	17	4. מספר העובדים
-11	*6	14	24	29	26	17	17	*8	12	27	21	5. מזה: מקצועיים
*-4	*0	*-3	9	*6	*7	15	16	*0	12	29	22	6. מספר העובדים הישראליים בחו"ל
												ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *
												7. הזמנות או ציפיות לפעילות
-38	*-2	25	23	40	41	42	27	26	39	46	31	הכוללת ברביע הבא
-37	*8	22	36	29	52	32	*13	*6	*17	31	30	8. הזמנות מחו"ל לרביע הבא
175	188	191	197	188	163	202	151	155	150	178	163	מספר העסקים שדיווחו

1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מצוין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 14: ענפי השירותים ברביע הרביעי של 2008

(אחוזים מסך כל העסקים שהתייחסו לכל סעיף)

					מאזן הנטו		
ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	2008 IV	2008 III	
							א. הפעילות ברביע הנסקר
12	28	41	19	0	-21 (6)	6 (6)	1. סך כל הפדיון מפעילות שוטפת
10	26	45	19	0	-17 (6)	4 (5)	2. מכירת שירותים בארץ
12	31	34	19	4	-20 (11)	1 (8)	3. מכירת שירותים בחו"ל
5	21	64	9	1	-16 (5)	7 (4)	4. מספר העובדים
6	17	65	11	1	-11 (5)	6 (4)	5. מזה : מקצועיים
2	6	88	4	0	-4 (5)	0 (4)	6. מספר העובדים הישראליים בחו"ל
16	35	36	9	4	-38 (6)	-2 (6)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא * 7. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
20	29	39	8	4	-37 (10)	8 (10)	8. הזמנות מחו"ל לרביע הבא
					175	188	מספר העסקים שדיווחו

* הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן.

ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

סקר החברות והעסקים לרביע הרביעי של 2008

לוח 15: התעשייה ברביע השלישי של 2008 וברביע הרביעי של 2008

מספר החברות	השנה	הרביע	מספר החברות	סך כל התפוקה	המכירות בשוק המקומי	ההזמנות לשוק המקומי ¹	היצוא בפועל	ההזמנות ליצוא ¹	המוצרים המועסקים	מלאי
22	2008	IV	22	-52	-59	-65	-36	-55	*9	-41
24	2008	III	24	*8	*-4	-43	*-20	*-29	*17	*-13
37	2008	IV	37	*-19	*-14	*-20	-22	-23	*-16	*-14
38	2008	III	38	*19	*11	-18	*4	*-5	*11	*3
18	2008	IV	18	-41	-47	-53	-38	-38	*6	-50
20	2008	III	20	*-21	-42	-32	*-33	-38	*0	-40
42	2008	IV	42	-55	-69	-62	-46	-42	*-2	-40
53	2008	III	53	*11	*-6	-28	20	*0	*13	*6
35	2008	IV	35	-57	-63	-72	-70	-70	*-45	-51
39	2008	III	39	-28	*-13	-26	*-24	*-21	*13	*-5
54	2008	IV	54	-28	-26	-44	*-20	-30	*4	-37
67	2008	III	67	*12	*6	*-5	*5	*6	19	*4
22	2008	IV	22	*0	*-14	-35	*-25	*0	*21	*-9
23	2008	III	23	*9	*14	-23	*-7	*-14	*-14	-13
230	2008	IV	230	-37	-42	-50	-37	-39	*-1	-35
264	2008	III	264	*4	*-2	-22	*-2	*-8	11	*-3
6	2008	IV	6	-100	-80	-75	-80	-100	*50	-83
8	2008	III	8	-100	-86	-57	-75	-88	*13	-50
236	2008	IV	236	-38	-43	-51	-39	-41	*0	-36
272	2008	III	272	*1	*-5	-23	*-4	-11	11	*-5

(1) הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 16: מאזן הנתו בענפי התעשייה והבנייה על פי גודל החברות ברביע הרביעי של 2008²

חברות התעשייה					חברות הבנייה				
סך הכל	קטנות	בינוניות	גדולות		סך הכל	קטנות	בינוניות	גדולות	
-38	-55	-48	-29	היקף ביצוע של עבודות בינוי	-37	-75	-29	*-33	
-44	-62	-51	-36	התחלות בניית מבנים	-39	-100	-25	*-33	
-43	-57	-53	-34	גמר בניית מבנים	-21	-75	-15	*-8	
-39	*-27	-49	-36	מחירי תפוקה במונחים דולריים	*-16	*-25	*-21	*-8	
235	21	90	124	מספר חברות	31	4	14	13	

(2) לפי מספר המועסקים (חברה קטנה: 1-19 עובדים, חברה בינונית: 20-99 עובדים, חברה גדולה: 100 עובדים ומעלה).
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 17: חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

התעשייה							התחבורה והתקשורת						
הרביע							הרביע						
2007							2008						
IV	III	II	I	IV	III		IV	III	II	I	IV	III	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
היקף ההזמנות מחו"ל	0.9	1.0	1.2	1.1	1.3	1.6	היקף התיירות מחו"ל	0.7	0.5	0.5	0.8	0.6	
היקף ההזמנות מהארץ	0.8	0.9	1.1	1.0	1.3	1.4	היקף תיירות הפנים	0.4	0.3	0.4	0.5	0.5	
							המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	1.1	0.7	0.8	1.2	1.8	
							החרפת התחרויות בענף	2.0	1.9	1.5	1.7	1.7	
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
המחסור בציוד ומכונות	0.4	0.5	0.4	0.4	0.4	0.2	קשיי מימון	0.7	0.8	0.5	0.7	0.9	1.5
קשיי המימון	0.5	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9	המחסור בעובדים מקצועיים	1.4	1.8	1.5	1.0	1.5	1.0
המחסור בעובדים מקצועיים	0.9	1.0	0.9	0.8	0.8	0.4							

הבנייה							בתי המלון						
הרביע							הרביע						
2007							2008						
IV	III	II	I	IV	III		IV	III	II	I	IV	III	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
היקף הביקוש	1.6	1.6	1.8	1.8	1.8	2.6	היקף התיירות מחו"ל	2.0	1.4	1.3	1.5	1.1	1.9
							היקף תיירות הפנים	1.2	0.9	1.1	1.3	1.0	1.7
							המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	1.5	1.1	1.0	1.3	1.0	1.9
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
מחירי התשומות	1.1	1.4	1.4	1.4	1.8	1.0	קשיי המימון	1.0	1.3	1.3	1.4	1.0	1.2
קשיי המימון	1.1	1.0	1.6	2.3	1.2	2.0	המחסור בעובדים מקצועיים	1.5	1.4	1.7	1.4	1.4	1.0
המחסור בעובדים מקצועיים	2.4	2.3	2.2	2.2	2.2	1.8	המחסור בציוד ומכונות	0.4	0.2	0.4	0.5	0.5	0.5
המחסור בציוד ומכונות	0.4	0.2	0.4	0.4	0.5	0.5							

המסחר							השירותים העסקיים						
הרביע							הרביע						
2007							2008						
IV	III	II	I	IV	III		IV	III	II	I	IV	III	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
היקף ההזמנות	0.8	0.6	0.6	0.9	0.5	0.2	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	0.7	0.7	0.7	0.9	0.9	1.3
המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	0.7	0.7	0.7	0.9	1.1	2.0	המצב הכלכלי בעולם	0.5	0.8	0.8	1.3	1.6	2.1
המצב הכלכלי בעולם	0.4	0.6	0.9	1.2	1.5	2.4	החרפת התחרויות בענף	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
קשיי המימון	0.7	0.9	0.9	0.7	0.8	1.4	קשיי המימון	0.9	0.7	0.6	0.8	0.8	1.0
המחסור בעובדים מקצועיים	0.7	1.0	1.2	1.1	0.8	0.5	המחסור בעובדים מקצועיים	1.2	1.2	1.3	1.1	1.0	0.7

1) בכל רביע הודגשה המגבלה החמורה ביותר בקבוצת מגבלות הביקוש ובקבוצת מגבלות ההיצע.

נספח: ביאורים לסקר

מאזן נטו

סקר רבעוני זה מתייחס להתפתחויות ברביע הרביעי של שנת 2008, וכולל גם הערכות וציפיות לרביע הראשון של 2009. ממצאי הסקר מבוססים על תשובות לשאלונים שנתקבלו מחברות ובתי עסק בענפי התעשייה, המסחר, הבנייה, המלונות, התחבורה והתקשורת, והשירותים העסקיים. השאלות הן איכותיות: החברות נתבקשו לדווח על כיווני השינויים במשתנים השונים (עלה, ירד, או נשאר יציב) ולציין את עוצמת השינוי (הרבה, מעט). הסקר נועד לשמש כלי ניתוח מעודכן ומשלים למקבלי ההחלטות, נוסף על הנתונים הכמותיים.

בכל הענפים, למעט ענף המלונאות, נתבקשו החברות לציין את השינוי בפועל לעומת הרביע הקודם, ללא ניכוי של השפעות עונתיות ואחרות. בענף המלונאות נתבקשו החברות להשוות את התוצאות לרביע המקביל בשנה הקודמת.

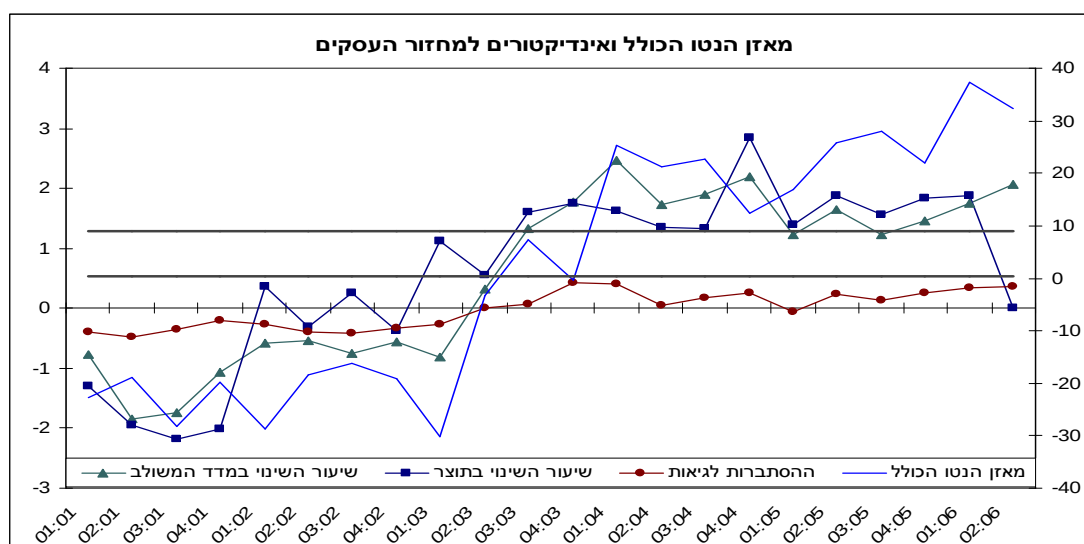
התוצאות אינן משוקללות לפי גודל החברה, אך בניתוח התוצאות של ענפי התעשייה והבנייה מוצגות גם התוצאות העיקריות, וכשהחברות ממוינות על פי קבוצות גודל.

התוצאות מנותחות באמצעות מאזן הנטו, המוגדר כהפרש שבין אחוז החברות המדווחות על עלייה לבין אחוז המדווחות על ירידה. מאזן נטו השווה לאפס בסעיף מסוים מעיד על אי-שינוי ברמה, לעומת הרביע הקודם באותו סעיף; מאזן נטו שלילי מעיד על ירידה, וחיובי – על עלייה.

סטיית התקן מושפעת, בין היתר, ממספר התצפיות שבמדגם ומהתפלגות התשובות בכל סעיף. ככל שמספר התצפיות קטן יותר, סטיית התקן גדולה יותר.

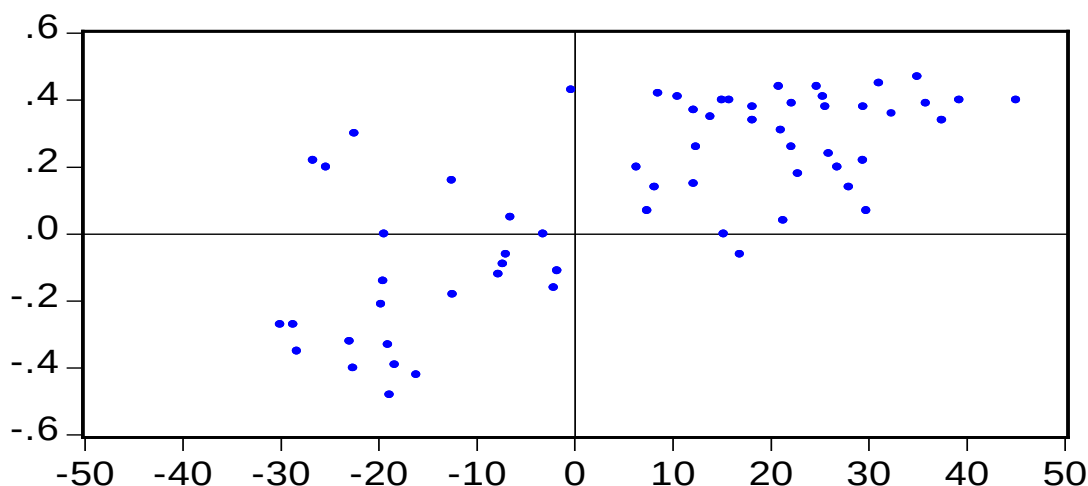
ראוי לציין, כי הנתונים על מאזני הנטו מבוססים על סיכום תשובותיהן של כלל החברות שדיווחו לסקר, ולא רק על נתוני החברות שהשתתפו בסקרים האחרונים. הנתונים בכל הלוחות הם אחוזים מסך כל החברות שענו על השאלות.

מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של פעילותם של כל הענפים, משוקלל על פי משקלו של כל ענף בתוצר העיסקי. באמצעות המאזן ניתן לנבא בהצלחה את האינדיקטורים למחזור העסקים, שמיינו כל רביע למצב של מיתון, גאות או מצב לא מוגדר.

התחום בין 0.25 לבין 9.05 אחוזים מציין את התחום בו המאזן אינו מלמד על התפתחות מובהקת, מעל התחום - גאות, מתחתיו - מיתון.

**מאזן הנטו הכולל של התוצר העיסקי מול ההסתברות לגיאות
רבעון ראשון 1991 עד רבעון שני 2006**

מבחינה של ממצאי הסקר ניתן ללמוד כי יש קשר ברור בין מאזן הנטו בפעילות הענפים לבין השינוי בפעילותם של הענפים כפי שמפרסמת אותם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מאוחר יותר. הדיאגרמות המובאות כאן מדגימות זאת לגבי מאזן הנטו הכולל. כשמאזן הנטו חיובי המדד המשולב וההסתברות למיתון מלמדים על גאות ומגמת התוצר העיסקי היא חיובית.

**שיעור ההצלחה של מאזן הנטו הכולל בניבוי
האינדיקטורים למחזור עסקים (אחוזים)**

התחזית מצביעה על :	המדד המשולב	ההסתברות למיתון	מגמת התוצר העיסקי
מיתון	72	76	64
גאות	68	79	63

המדגם: 1983/3 עד 2003/4

מאזני הנטו של פעילויות ענף התחבורה-והתקשורת חושבו כממוצע משוקלל של מאזני הנטו של רכיבי הענף, כשלכל מאזן נטו שכזה יוחס משקלו בתוצר הענף כולו. מאחר שאין בידינו סטיית תקן למאזן המשוקלל, היא לא הוצגה. כך גם המובהקות של מאזני הנטו המשוקללים.

מאזני הנטו של חברות התעשייה הממוינים על פי שיעור העובדים המיומנים בכל ענף והחדשנות בו (מיון המתואר בדוח בנק ישראל לשנת 1999, עמ' 51-52) מוצגים בדיאגרמה 9. הענפים המתקדמים (כימיה, מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני) מהווים כ-30 אחוזים מהמדגם; הענפים המסורתיים (מזון, משקאות וטבק, הלבשה, טקסטיל ועור, עץ, נייר ודפוס, מינרלים אל מתכתיים, ברזל, פלדה ומוצרי מתכת, כלי הובלה ויהלומים) מהווים כ-55 אחוזים מהמדגם. הקבוצה המשלימה היא קבוצת הענפים המעורבים (מכרות ומחצבים, גומי ופלסטיק ושונות), המהווה כ-15 אחוזים מהמדגם.

מדד מוביל

המדד המוביל המתקבל מסקר החברות אומד את ההסתברות להאטת הפעילות ברביע העוקב יחסית לרביע הנוכחי, או את ההסתברות למיתון במונחים של מחזורי צמיחה. הוא נשען על מודל סטטיסטי של שרשרת מרקוב המבטא שני מצבים – קצב צמיחה גבוה או מתון – וארבע אפשרויות מעבר בין המצבים: מקצב גבוה למתון, מקצב מתון למתון, מקצב מתון לגבוה ומקצב גבוה לגבוה. המדד המוביל מסכם את שתי ההסתברויות להאטה בהתאם לשתי התפתחויות אפשריות: המשך הפעילות בקצב המתון או מעבר מצמיחה מהירה להאטה.

על מנת לאמוד הסתברות שקצב הצמיחה יתמתן, מצליבים ציפיות של כל חברה וחברה לרבעון עוקב עם הערכתן לגבי רבעון שוטף ומחשבים ארבע שכיחויות מותנות שמשקפות שינוי במצב הקיים (טבלה 1). כך, מתוך החברות שדיווחו על עלייה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות כי העלייה תימשך גם ברביע הבא והן את אחוז החברות הצופות ירידה בפעילותן; מתוך החברות שדיווחו על ירידה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות המשך של הירידה ברביע העוקב והן את אחוז החברות הצופות עלייה בפעילותן. בקרב החברות המדווחות על שיפור בפעילות השוטפת נכללות גם חברות שדיווחו על שיפור לפני רביע או שניים ומאז מדווחות על אי שינוי. ובדומה לכך, בקרב החברות המדווחות על ירידה בפעילות השוטפת נכללות גם אלה שדיווחו על ירידה רביע או שניים קודם לכן, ומאז מדווחות על אי שינוי. זו הדרך לעקוב אחר המעברים הלא דרסטיים – המתפתחים לא בתוך רביע אחד אלא במשך שניים-שלושה רבעים. הסתברויות לשינוי בקצב הצמיחה מחושבת מפונקצית ההסתברות הנורמלית המסתמכת על הפרמטרים שבטבלה 1. בנוסף, מניח המודל תלות בין הרביעים, כך שתחזית לרביע עוקב תלויה באומדן שהתקבל עבור רביע שוטף.

לסיכום, המדד המוביל מאבחן את מצב הפעילות לרביע הבא (פירוט רחב יותר על המדד ושיטת חישובו ראה במבט כלכלי גיליון מספר 16 אוגוסט 2005).

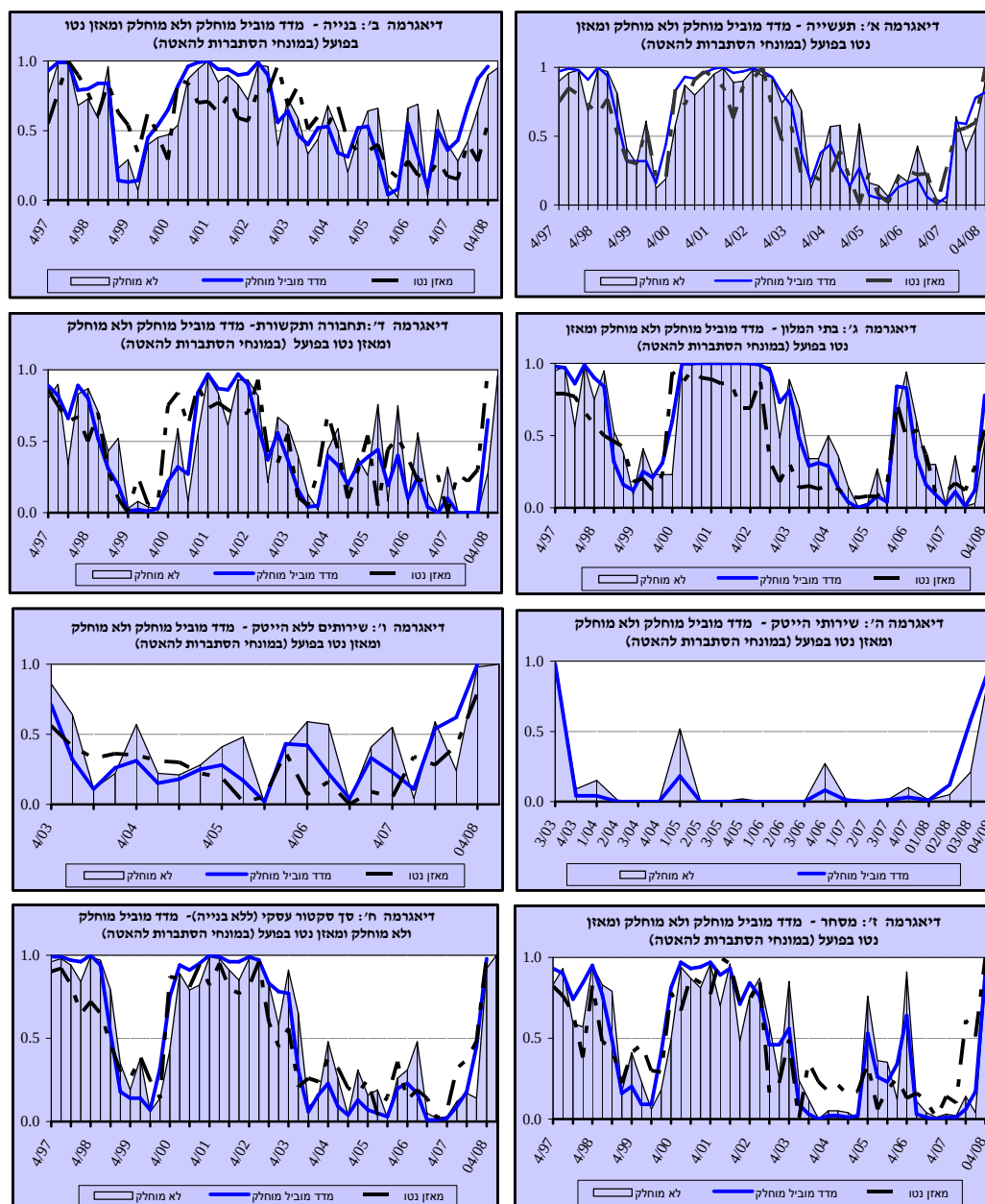
טבלה 1: ממוצעים וסטיות תקן של השכיחויות המותנות לפי ענפי הסקר (המדגם: 1991-2005)

מספר החברות ²	המשך האטה		האטה - האצה		האצה - האטה		המשך האצה		ענף הסקר
	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	
257	0.45	0.07	0.11	0.04	0.14	0.04	0.30	0.06	תעשייה
33	0.23	0.13	0.25	0.11	0.15	0.08	0.37	0.11	מסחר
46	0.42	0.16	0.10	0.10	0.12*	0.11	0.36	0.14	בתי מלון
20	0.26*	0.17	0.19*	0.14	0.12*	0.10	0.43	0.19	תחבורה
41	0.42	0.15	0.12*	0.09	0.06*	0.06	0.40	0.13	בנייה
144	0.35	0.10	0.15	0.07	0.09*	0.06	0.41	0.08	שירותים ¹
541	0.41	0.08	0.13	0.05	0.13	0.04	0.33	0.07	סך הסקר

(1) בענף השירותים המדגם מ-1998 בלבד

(2) מספר החברות בטבלה לא בהכרח תואם לזה שפורסם בסקר בנק ישראל עקב סינון החברות שלא דיווחו על הציפיות בצד הדיווח על הפעילות השוטפת.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים)

מאזן הנטו בפועל - מותאם לסקאלת ההסתברות מיוצג ע"י הקו המקווקו, ההסתברות להאטה בפעילות מיוצגת ע"י קו רציף המדד המוביל הלא מוחלק מיוצג ע"י השטח